

Sana

Een zwarte slavin in feodaal Japan

Sana

Frédéric Yaramis

Schrijver: Frédéric Yaramis

Coverontwerp: Frédéric Yaramis

ISBN: 9789403650517

© Frédéric Yaramis

Voor mijn familie

Zwart goud

Een man zat met zijn hoofd vast in een ijzeren kooi met bellen eraan vastgemaakt, hij was gestraft door zijn slavenmeester. De scheuren in zijn grove overhemd onthulden de littekens van zijn verminkte huid, een herinnering aan de slavernij.

Hurkend en bezweet stond de slaaf tegenover zijn jonge dochter, hand in hand. Hij was een van de vijftigtal slaven op de plantage die het voorrecht kreeg van zijn slavenmeester om afscheid te nemen van zijn verkochte vrouw en dochter.

‘Waar je ook met jouw moeder naartoe gaat, Sana, houd je sterk... Altijd sterk blijven, dochter.’

Na deze laatste woorden kneep hij met zijn ruwe handen zachtjes in de handen van zijn dochter, die vreemd genoeg beschermend aanvoelden. Hij omhelsde haar en behandelde haar vriendelijk, telkens als hij de kans had haar te zien, maar deze keer was het anders...

Arme papa! Hij had geen macht om ons te verdedigen; maar ik zag de tranen, die hij tevergeefs probeerde tegen te houden.

Onze scheiding overviel hem, brak hem, en liet hem met een

leegte achter. Een leegte die wij samen delen op dit verdomde schip.

Sana werd uit haar gedachten gehaald. Het krakende schip, waarin ze met dertig andere slaven, ineengedoken en tegen elkaar aan gepropt zat in een kleine kamer, werd door de hevige storm uit balans gebracht. Het scherpe geluid van de bliksem aan de hemel bracht paniek op de jonge gezichten van de slaven, die half gekleed in linnen met hun enkels vastgeketend waren aan de vochtige vloer van het schip. Het verschrikkelijke geluid van kettingen resoneerde honend door de stinkende ruimte heen.

Sana, een zwarte slavine met grote intense ogen, een zachte huid met littekens en volle lippen, staarde met opengesperde ogen eventjes naar de koude vloer, te koud voor blote voeten.

Door de duisternis waren de kille vloerdelen nauwelijks te zien in de kamer. Sana's blik was vastgehaakt op de opvallende noesten in het dorre hout. Ze deden haar denken aan de harde en gezwollen littekens in haar vaders handpalmen, die zo ruw en onaangenaam aanvoelden.

De jongedame leek amper twintig jaar, maar haar uitstraling was gegrond en volwassen. Samen met haar moeder Kanene – die eveneens op het schip zat – werd ze overgebracht naar de stad Osaka. De twee hadden vijf jaar lang in de provincie Ise een oude Japanse vrouw gediend, die vlak voor haar overlijden

iemand had gevonden om hen naar Osaka te brengen, zodat ze haar zoon konden dienen.

Er ging voor Sana geen dag voorbij zonder dat ze aan haar vader of grootouders dacht. Haar beste herinneringen lagen in Kinshasa, Congo, haar thuisland, de plaats waar ze in alle vrijheid nieuwsgierig door het leven liep, en samen met haar vriendinnen op het platteland speelde. Het was een tijd en plaats zonder zorgen of gepieker, maar van zoveel plezier en genieten van het moment.

Terugblikken op deze momenten bracht nu zo veel leed en verdriet in haar jonge hart. De giftige beet van slavernij had haar ziel verminkt en haar geest achtergelaten in een lichaam dat gehuld was in strepen en kettingen. Sana deed haar best om zich sterk te houden, zoals haar vader haar had gezegd om te doen. Het was volgens hem de enige manier om de slavenmeester te zien breken en de dagelijkse kwelling te overleven.

Het schip voer steeds trager. Het geluid van verre stemmen en naderende voetstappen drong tot haar door. Het luik van de kamer werd wijd open gegooid. Het gouden licht van de zon bescheen de gezichten van de doorweekte slaven.

Ze hadden in dagen geen natuurlijk licht gezien, waardoor de stralen brandend op hun ogen vielen. Een bebaarde man ging bij de opening staan en riep met een zekere heesheid in zijn

stem: ‘Sana? Kanene?’

‘Huh?’

Kanene, een dame met kort haar en stevige jukbeenderen, keek angstig op, recht in de baard van de kapitein. Ze slikte en wendde zich even naar haar dochter. ‘We worden geroepen, Sana,’ fluisterde ze met een lichte trilling in haar stem.

Sana stond krampachtig op. De botten van haar lange benen voelden pijnlijk aan door het dagenlang op de vloer zitten. ‘We zijn in de haven van Osaka aangekomen, moeder.’

Kanene duwde zichzelf van de grond en ademde hoopvol de zuivere lucht in, die vanuit de opening naar binnen glipte. De schone en frisse lucht was te danken aan de storm van afgelopen nacht. Na een lange tijd hadden ze opnieuw de kans om de zon te mogen voelen schijnen en Gods vrije lucht in te ademen met hoop in hun harten. Het leek een mirakel.

‘Breng ze naar het dek, jongens,’ klonk de stem van de kapitein kalm. Twee jonge, kale mannen met smalle ogen en gekleed in een donkere kimono liepen naar beneden en ontdeed de slavinnen van hun boeien. Voor Kanene het beseftte, werd ze stevig aan haar arm gegrepen door een oude vrouw, rechts van haar.

‘Ik smeeek je, Kanene, laat ons hier niet alleen achter. Jij moet iets doen om ons hieruit te krijgen.’

Geschrokken keek Kanene in het wazige oog van de vrouw.

Door de littekens en geheelde brandwonden in haar gezicht was ze haast onherkenbaar.

‘Zie ons hier zitten, zie deze jongeren hier zitten, broodmager en verwaarloosd. Gebroken in lichaam, ziel en geest. Zonder vader of moeder. Laat ze ons toch niet naar het veld sturen bij de goddelozen; de plaats waar al het onheil en bloedvergieten begint.’ Hevig ademhalend staarde ze recht in de donkere en bezorgde ogen van Kanene. Het leken haar laatste woorden. Verslagen richtte de vrouw haar blik op de grond en liet het laatste sprankje hoop in haar uitdoven. Ze had de moed verloren.

Kanene vermeed oogcontact met de andere slaven, maar voelde hun smekende blikken in haar ziel branden. Ze wilde zo graag iets voor hen doen, maar hoe? De bezitters hielden nooit hun woord aan een slaaf, die ze als onwaardig zagen. Hierdoor aarzelden ze niet om terug te komen op hun beloften. Er was absoluut niets dat ze voor hen kon doen.

Eén van de twee kale mannen trok de hand van de oude vrouw weg en hij duwde haar tegen de grond aan. ‘Hier hebben we geen tijd voor, oude heks,’ meende hij met een strakke blik.

Sana en haar moeder kregen door de mannen een duw in de rug, richting de trap naar het dek. ‘Vooruit jullie, voorwaarts!’

Moeder en dochter liepen met een slappe uitdrukking naar boven. Het duurde niet lang voor de twee, vanaf de haven van

Osaka, op een lege kar werden gezet, die gemend werd door een kleine man met lange grijze haren. De twee paarden van de rokende landman waren van de beste vorm en het edelste bloed. Ze trokken de kar met de waggelende wielen vooruit, op weg naar hun bestemming.

Even later verscheen er een houten huisje met een groot pannendak. Het huisje met de diepe dakranden stond in het midden van een imposant rijstveld, dat klaar was om geoogst te worden. Op het lange en platgereden pad dat recht in de richting van het huisje liep, kwam een dronken man in een blauwe kimono uit katoen hen tegemoet. In zijn hand hield hij het handvat van een zweep vast, waarvan het touw losjes over de zachte grond volgde.

De landman riep zijn paarden halt toe en hij draaide zich om naar de twee zittende dames. ‘Oké, hier moeten jullie zijn, meisjes,’ zei de man puffend, hij had wat as op zijn baard hangen. Sana en haar moeder bleven op hun plaats zitten en staarden vol verbazing naar de dronken landbouwer, die steeds dichterbij kwam dansen.

‘Ik heb zwart goud bij me, Akio.’

Akio spande even zijn ogen samen en mompelde traag: ‘Tokumatsu? Je hebt mijn goederen bij... Hier? Waar dan?’ De landman stond slapjes bij de houten kar waarin de twee slavinnen zaten. Het gezicht van de dronkaard had een geel

complex waarover een witachtige gloed hing. Zijn zwarte en bezwete haren waren vooraan dunner dan achter op zijn hoofd, en ze lagen verward door elkaar.

‘Meen je dit nou? De slavinnen zitten vlak achter mij, zoals je kunt zien. Ik heb ze opgehaald vanuit de haven. Hier, in Osaka,’ zei Tokumatsu met een nerveus lachje.

Akio wreef over zijn voorhoofd en wendde zijn blik naar Sana en haar moeder. Met grote, stekende ogen bestudeerde hij de gezichten van de twee zwarte slavinnen, die hem met een oppervlakkige ademhaling aanstaarden.

Kanene en Sana konden de offensieve geur van alcohol en zweet niet ontwijken. Die zweefde als een dikke mist in de lucht. De geur was zo sterk dat Kanene vol afkeer haar neus optrok.

‘Wat zijn jullie namen?’ vroeg Akio, hij sprak uit zijn mondhoek.

‘De moeder heet Kane...’

‘Nee, nee, nee... Sst. Ik wil het van h-hen horen. Sst!’ onderbrak Akio hem geërgerd. Hij wankelde, moest zich met één hand aan de rugleuning van Tokumatsu’s stoel vasthouden, maar toen stond hij kaarsrecht overeind en keek hen één voor één opnieuw aan.

‘Stel jullie eens voor aan Akio, dames.’ Terwijl hij sprak vlogen de spuugdruppels in het rond. Hierna plaatste hij zijn

beide handen vlak op zijn borst, terwijl hij zijn kin trots ophief.

Kanene slikte hard en keek naar haar blote voeten. ‘Mijn n-naam is Kanene, meester. N-naast mij zit mijn dochter San...’

Akio grommelde en sloeg met zijn zweep tegen de grond aan. Hij stond nu loodrecht en hard tegenover de slavinnen. Zijn krachtige, haast rechthoekige gelaatstrekken gaven hem een harde en heerszuchtige uitstraling.

‘Jouw dochter ziet er niet d-doof of s-stom uit, toch?’

Kanene knikte bevestigend. Ze had een lijn overschreden bij haar dronken meester.

‘Mijn naam is Sana, meester.’ Sana stond op uit de kar.

De ogen van zowel haar moeder als die van de twee landmannen, zochten verbaasd haar gezicht op. De lengte van de slavin was op zichzelf al imposant voor een jongedame, laat staan nu ze recht als een standbeeld op de houten kar stond. Sana leek gigantisch voor de twee mannen, die haar als twee bange kinderen aanstaarden, wachtend om gestraft te worden door hun moeder.

Akio was met zoveel stomheid geslagen, dat het leek alsof hij bevrijd was van zijn dronken staat. De jongedame deed hem denken aan een demon, klaar om hem in één hap door te slikken.

Kanene zag Akio’s broek nat worden. Hij leek het in zijn broek te doen van angst.

‘S-Sana, jouw naam is Sana, dat is duidelijk voor mij. Je mag weer gaan zitten,’ zei Akio stijfjes, zijn lip trilde en zijn gezicht kleurde bloedrood nadat hij beseftte dat er warme urine langs zijn benen naar beneden gleeed.

‘W-wat? Blijven zitten? Ben je van gedachten veranderd? Ik kan de twee niet naar mijn huis rijden, we hebben geen plaats,’ zei Tokumatsu met een haastige stem.

Akio schudde traag met zijn hoofd. ‘Breng ons met je rijtuig naar mijn huis. Immers, het geld waarmee ik jou moet betalen ligt nog op mijn kamer.’

Tokumatsu rolde even met zijn ogen en zuchtte geïrriteerd. Zonder een woord te zeggen maakte hij plaats op de bok zodat Akio naast hem kon plaatsnemen. Met z’n vieren reden ze langs de uitgestrekte rijstvelden en akkers richting Akio’s huis.

Drank en bloed

Met een sikkkel in haar hand stond Sana op het rijstveld. Het graan was geel en hard. Haar blote voeten stonden onder de zachte bodem tot aan haar enkels recht in het water; af en toe voelde ze een kleine vis langs haar voeten zwemmen. Sana liet het blad van haar sikkkel over het wateroppervlakte glijden. Ze sneed netjes met haar sikkkel een handvol rijststengels bij elkaar, en ze stapelde deze in trossen tot een hoopje op elkaar.

Het zachte geluid van het stromende water waarin ze stond, had een kalmerend effect op de geest van de jonge slavin.

Ze verzonk in gedachten en vroeg zich af hoe het zou zijn om in vrijheid het veld te verlaten: met haar armen wijd opengespreid zag ze zichzelf naar de ondergaande zon kijken. Sana nam een teug adem van opluchting en voelde haar lichaam lichter worden; warme tranen kwamen achter haar ogen op terwijl ze de sensatie bij vrijheid door zich heen voelde stromen.

Het leven heeft toch meer te bieden dan deze slavernij? Ik kan mijn moeder niet verder zien lijden onder het gewicht van deze gevangenschap. Er zal een dag komen waarop we in

vrijheid het veld zullen verlaten om ons leven te beginnen... Tot die dag komt...

Sana sneed de rijststengels netjes verder. Haar gedachten over vrijheid gaven haar een gevoel van hoop en onafhankelijkheid. In momenten van eenzaamheid dacht ze graag aan hoe het zou zijn om zonder de barrières van de slavernij haar leven te leiden.

Haar ziel verlangde naar expressie, haar lichaam bruiste van energie om de wereld te verkennen. Voor het moment leek het haar niet te schelen waar ze zich juist op de wereld bevond, zolang ze maar vrij kon zijn. Vrij om te gaan en te staan waar ze maar wilde, haar eigen pad te creëren en voldoening te vinden in haar leven.

‘Aááh!’

Het angstwekkende gegil van haar moeder bracht Sana uit haar gedachten en joeg haar de stuipen op het lijf. Het geschreeuw kwam vanuit het huis van haar meester. Sana liet haar sikkels in het water vallen en liep naar de ingang van het huis.

‘Moeder?!’

Kanene zat ineengedoken op de houten vloer terwijl Akio slapjes tegenover haar stond met een groene sake-kruik in zijn linkerhand. De scherpe geur van de alcoholische drank hing rijkelijk in de lucht. Akio was duidelijk dronken. Onder zijn